

January 13, 1967

Transcript of Reception by Comrade Ion Gheorghe Maurer of the Foreign Minister of Holland, Joseph Luns

Citation:

"Transcript of Reception by Comrade Ion Gheorghe Maurer of the Foreign Minister of Holland, Joseph Luns", January 13, 1967, Wilson Center Digital Archive, ANR, Fond CC al PCR, Secția Relații Externe, dosar 2/1967, f. 1-13. Translated by Larry L. Watts
<https://wilson-center.drivingcreative.com/document/122591>

Summary:

This document is a transcript of the meeting between Ion Gheorghe Maurer and Joseph Luns, the Foreign Minister of Holland, during which they discuss the situation in Germany and the Vietnam War, and their effects on foreign relations with the Soviet Union and the United States.

Original Language:

Romanian

Contents:

Original Scan
Translation - English

— Arhiva Comitetului Executiv —	
al C. C. al P. C. R.	
Nr. 2.	20.01.1967

S T E N O G R A M A

primirii de către tovarășul Ion Gheorghe Maurer a
ministrului de externe al Olandei, Joseph Luns.-

- 13 ianuarie 1967 -

INVENTARIAT 303 NR.

712
ex.1.

S T E N O G R A M A

primirii la tovarășul Ion Gheorghe Maurer a ministrului de externe al Olandei, Joseph Luns.

(13 ianuarie 1967)

Au participat tov. Corneliu Mănescu, tov. George Elian, ambasadorul României la Haga și Joost B. Haverkorn van Rijsewijk, ambasadorul Olandei la București.

Discuțiile au început la ora 17,30 și au durat o oră.

Tov. Ion Gheorghe Maurer

Sînteți mulțumit de modul cum se desfășoară vizita dv. în România ?

Dl. Joseph Luns

Sînt foarte mulțumit și sînt recunoscător guvernului român și ministrului afacerilor externe pentru cinstea ce mi-au făcut-o de a mă invita în frumoasa dvs. țară.

Trebuie să vă spun că și în Olanda se urmărește cu mare atenție politica de apropiere între toate țările Europei, promovată în mod consecvent de România. Aceste eforturi sînt urmărite cu simpatie și înțelegere în țara noastră.

Cred că trebuie să întărim în primul rînd relațiile noastre economice. Pentru moment, ele sînt modeste. În primele nouă luni ale anului 1966, ați exportat în Olanda mărfuri de circa 20 milioane de florini, adică 70 milioane lei și noi se pare că am exportat ceva mai mult, deoarece există unele diferențe de cifre între statisticile noastre și ale dv. Aceasta este o problemă de resortul experților. Există multe posibilități de a întări legăturile noastre economice. După cum i-am spus și domnului Mănescu, sperăm să avem în curînd importuri de produse petroliere din România în Olanda, o licență fiind eliberată în acest sens. Noi, olandezii trebuie să exportăm pentru a putea trăi. Sîntem una din țările cu cel mai mare volum de comerț pe cap de locuitor. Exporturile noastre se ridică la cca. 7 miliarde dolari

- 2 -

3

iar importurile la circa 8 miliarde dolari.

De asemenea, am luat cunoștință de inițiativa menționată de dl. Mănescu în legătură cu întâlnirea celor 9 coautori și studiem problema dacă n-am putea să ne alăturăm și noi acestei inițiative.

Pentru noi marile probleme constau, în primul rând, din problema germană. Sîntem preocupați, ca toată lumea, și de problema războiului din Vietnam.

În problema germană, am impresia că actualul guvern german, care este un guvern de scurtă durată cred, date fiind relațiile dintre socialiști și creștin-democrați, va face eforturi pentru a stabili relații mai bune cu țările din răsăritul Europei și nu va mai pune pe primul plan, în aceeași măsură, problema unificării Germaniei. Noi credem că unificarea va veni la capătul unui drum îndelungat. Domnul Kiesinger, pe care l-am văzut la Bonn, mi-a repetat că speră să stabilească relații cu țările răsăritene. Problema germană trebuie privită și prin prisma relațiilor cu Franța și am impresia că la discuțiile ce vor avea loc la Bonn peste cîteva zile între oamenii politici francezi și germani, nu va fi prea ușor. Ceea ce Franța dorește să obțină este ca legăturile dintre Statele Unite și R.F.G. să fie mult mai puțin strînse și dacă Franța va insista ca Germania să urmeze politica franceză în toate aspectele, nu știu dacă această apropiere pe care noi o salutăm și o sperăm, va avea loc într-un viitor prea apropiat.

În ceea ce privește relațiile noastre cu Rusia, ele nu se vor putea dezvolta pe măsura posibilităților atîta timp cît va fi războiul din Vietnam.

Am impresia că problema vietnameză ar putea fi soluționată, dacă americanii ar avea garanția că după un fel de dezangajare americană în Vietnam, aceeași istorie nu se va întîmpla și în Tailanda, de exemplu, fiindcă ei se tem că odată războiul din Vietnam terminat, să fie obligați să lupte și în alte părți, de exemplu în Tailanda. Americanii susțin că țările neutraliste din Asia, care se ridică public împotriva agresiunii americane în Vietnam, în particular îi roagă pe americani să nu cedeze. Mă gîndesc, de pildă, la Birmania. Iar atunci cînd americanii îi întrebă "de ce nu spuneți acest lucru cu glas tare, ei spun: "Nu putem, deoarece vom avea neplăceri".

Tov. Ion Gheorghe Maurer

Domnule ministru, din această succintă expunere a ideilor Dv. rezultă că există multe lucruri comune între modul Dv. de a considera lucrurile și modul nostru de a gândi.

Abordând problema vietnameză, trebuie să recunoaștem de la început că este o problemă foarte complexă. Totuși, orice problemă trebuie să fie analizată în cadrul condițiilor obiective. Este adevărat că americanii pot să intre într-o situație similară și în alte țări din Asia și dacă acest lucru se va produce în aceleași condiții obiective ca în cazul Vietnamului, cred că americanii nu vor putea face nimic pentru a o evita. În ceea ce privește Vietnamul de Sud, este după părerea mea evident că atît regimul de la Saigon pe care îl mențin americanii cît și prezența trupelor americane sînt singurele lucruri pe care toți locuitorii din Vietnamul de Sud doresc să le vadă terminate.

Dl. Joseph Luns

Există, într-adevăr, o mare saturație.

Tov. Ion Gheorghe Maurer

Mai mult decît o mare saturație, o mare ură împotriva americanilor în Vietnamul de Sud (vorbesc de majoritatea populației), și de asemenea, o ură personală contra regimului generalului Ky. Nu pot să vă spun dacă Vietnamul de Sud dorește comunismul sau alt lucru. Am vorbit cu multe persoane care cunosc bine situația de acolo. Ei consideră că simpatia populației sud-vietnameze pentru unificarea țării în cadrul actualului regim din Vietnamul de Nord este foarte puternică. Un lucru de care sînt sigur și care cred că nu poate fi contestat este însă acela că nici 5% din populația Vietnamului de Sud nu dorește prezența americană și prezența generalului Ky în fruntea guvernului. În aceste condiții, există un singur lucru inteligent de făcut din partea americanilor pentru a pune capăt acestei stări nefavorabile de lucruri și anume, de a părăsi Vietnamul, de a lăsa populația să hotărască ea însăși propria ei soartă. Dacă lucrurile se vor întîmpla în același mod în alte țări din Asia, cred că aceeași soluție se va impune, deoarece la urma urmelor, nimeni nu are posibilitatea ca prin tratate sau prin alte mijloace, sau prin simpla voință a unora să împiedice un popor să facă ceea ce dorește sau ceea ce crede că este cel mai bine pentru soarta lui. Teama Statelor Unite de a vedea repetându-se

lucrurile în Tailanda sau în alte părți poate fi reală, este posibil ca regimul politic care conduce în momentul de față Tailanda să nu dispună de sprijinul poporului. Este foarte posibil ca sprijinul pe care americanii îl acordă acestui regim să nu fie suficient pentru a contrabalansa eforturile pe care poporul le face pentru a-l răsturna. Este o luptă care pe planul luptei pașnice, a influențelor, poate fi acceptată, dar care nu este de conceput când se transformă în luptă armată. În ultimă analiză, coexistența pașnică înseamnă că eu, în calitate de comunist, să pot spune că regimul Dv. nu este cel mai bun, după cum aceeași coexistență pașnică implică ca dv., care nu sînteți comunist, să puteți să spuneți concetățenilor Dv. că cea mai mare nenorocire este venirea la putere a comuniștilor. Acest lucru nu poate să înceteze și nu va înceta. Însă a transforma această luptă, care în ultimă analiză opune idei, influențe, posibilități de a influența opinia publică - și vă asigur că americanii nu își cruță mijloacele pentru a influența opinia publică să mențină un anumit regim - într-o încercare de a menține prin forța armelor o anumită stare de lucruri, la urma urmelor nu este nici inteligent, deoarece nu este posibil. De multă vreme am ajuns la convingerea că este imposibil să exporti bolșevism în vârful baionetelor. Acest lucru l-a spus Lenin. Există oameni care nu l-au înțeles bine, însă noi am avut posibilitatea să verificăm prin experiență că comunismul nu este o marfă de export, mai ales când mijloacele de a-l transporta sînt tunurile și armele. Același lucru este adevărat și în ceea ce privește menținerea oricărui alt regim, decît cel comunist. Lupta, sacrificiile, eforturile pe care americanii le fac în momentul de față în Vietnam sînt absolut zadarnice. Acest lucru nu va duce la nici un rezultat decît la accelerarea procesului care va ralia integral Vietnamul de Sud la Vietnamul de Nord și la accelerarea acestui proces în Asia. Ceea ce americanii vor să împiedice prin acest război nu fac de fapt decît să accelereze. Acesta este rezultatul politicii pe care o duc ei. De altfel, vom vedea.

Din această cauză pentru relațiile dintre cele două lagăre, ca să folosim această formulă, războiul din Vietnam reprezintă ceva care împiedică într-o oarecare măsură lucrurile. Și în Europa trebuie totuși să încercăm să remediem această situație.

Este o veche idee a mea că micile țări au un rol mare de jucat din acest punct de vedere. Un rol foarte mare. Vă voi vorbi deschis. Când ești puternic, poți să-ți permiți luxul de a fi uneori lipsit de inteligență. Când ești mic și slab, nu ai însă posibilitatea de a face acest lucru. Trebuie să fii inteligent, căci dacă nu ești inteligent și prudent, atunci plătești, și plătești scump. Din această cauză, într-o foarte mare măsură, viitorul umanității va fi dictat și hotărât de inteligență și spiritul de hotărîre de care vor da dovadă micile țări, deoarece ele vor fi acelea care vor găsi modalitățile cele mai suple și cele mai convenabile, neavînd desigur, forța de a le impune, în timp ce celelalte pot să recurgă la aceasta. Din acest punct de vedere, acțiunea acestora de a se apropia, independent de sistemul politic, este în interesul fiecărui popor și fiecărei țări, inclusiv al celor mari. Este deci în folosul tuturor de a strînge rîndurile, de a se vedea ceva mai des, de a discuta, de a încerca să găsească împreună ceea ce există comun, ceea ce este posibil să se facă în lume, pentru a limpezi puțin atmosfera care este uneori atît de irespirabilă. Acest lucru va fi rezultatul. Eu nu pot să vă spun dacă eu, care sînt ceva mai în vîrstă, sau Dvs., vom vedea acest lucru, dar în orice caz cineva îl va vedea.

Dl. Joseph Luns

Domnule președinte, în ceea ce spuneți Dvs. despre Vietnam există mult adevăr. Este adevărat că prezența americanilor este impopulară în Vietnamul de Sud. După părerea mea, americanii au comis o greșeală. Ei au crezut că faptul că Vietnamul de Sud a devenit independent și că America a încheiat un tratat de asistență mutuală cu acesta va slăbi în ochii populației locale impresia neplăcută a prezenței trupelor străine. Eu sînt, desigur, în termeni buni cu americanii, însă cred că trupele franceze erau mai puțin impopulare decît cele americane, pentru că francezii foloseau mai mult asiatici.

Am avut o întrevvedere cu președintele Johnson care a fost prevăzută pentru 20 de minute, dar care a durat o oră și ceva, în care el a vorbit o oră despre problema vietnameză. Acest lucru îl obsedează, deoarece vă rog să mă credeți, președintele Statelor Unite este unul din președinții care este cel mai puțin interesat, dintre președinții americani, de problemele de politică

externă. El mi-a repetat. America este gata să recunoască poporului vietnamez o alegere liberă și regimul pe care dorește să-l aibă. Numai că ceea ce America dorește este ca orice acord în privința Vietnamului să fie elaborat în jurul unei mese rotunde și să dea garanția liberei alegeri pentru poporul vietnamez.

Bombardamentele pe care americanii le fac în Nord au stîrnit pretutindeni, inclusiv în Olanda, numeroase proteste. Pe de altă parte însă, americanii mi-au dat lista funcționarilor și a particularilor sud-vietnamezi care au fost asasinați de teroriști. Cifra este de 11.000 de persoane, care este impresionantă față de cei vreo 800 morți făcuți de bombardamente în rîndul populației civile din nord. Cred că și de o parte și de cealaltă se exagerează cînd se prezintă cazul respectiv. După părerea mea Vietnamul de Nord ar face mai bine să nu respingă tratativele făcute de țările neutraliste și cred că ar fi bine să dea indicații că vrea să discute, deoarece în momentul în care Vietnamul de Nord ar arăta că vrea să discute, opinia publică îi va fi mult mai favorabilă. Primul semn de bună voință ar fi primit peste tot cu foarte mare satisfacție. Există și un alt argument care joacă în favoarea americanilor.

Domnul D. Rusk a spus în cadrul ultimei reuniuni a NATO: "Credeți că dacă americanii nu-și vor onora semnătura față de Vietnamul de Sud, de Tailanda și de alte țări, ar putea să-și onoreze obligațiile față de țările europene? Nu putem să fim prostituați în Asia și fete mari în Europa". În orice caz problema este într-adevăr complexă, după cum bine ați arătat și Dvs., și am dat exemplul Birmaniei care este o țară neutră. De asemenea Malaiezia, Tailanda, Filipinele și chiar Cambodgia, ceea ce spun în public nu este ceea ce gîndesc. Mentalitatea asiaticilor nu este mentalitatea românilor sau olandezilor. Noi am făcut această experiență mai mult de trei secole și cunoaștem mentalitatea asiaticilor. Aceasta nu ne împiedică să fim de acord cu Dv. că trebuie să se pună capăt războiului. Drept să vă spun, eu cred că americanii ar fi gata să se retragă din Vietnam, dacă ar avea unele indicații că nu vor trebui să repete aceeași experiență militară în celelalte țări, deoarece Vietnamul, Tailanda, Malaiezia constituie cheia Extremului

Orient și este un fapt că înainte de război exista acolo prezența franceză, olandeză, engleză, care în prezent au dispărut. În 1963, sub o puternică presiune americană, noi am abandonat Noua Guinee și am acordat dreptul de autodeterminare acestui popor. Ulterior președintele Kennedy a făcut apel la sprijinul Olandei în Vietnam. El mi-a spus: sînteți o țară bogată, aveți o oarecare experiență, aveți mijloace, de ce nu ne ajutați pe noi care ducem, de fapt, războiul vostru. Răspunsul nostru a fost că nu se poate concepe ca după ce am renunțat la folosirea forței în Extremul Orient să trimitem un batalion pentru a interveni în războiul vietnamez.

Vă asigur, Doamnă Președinte, că și noi urmărim această problemă, care ne frămîntă ca și pe Dvs., Ea este discutată în cadrul Națiunilor Unite, în cadrul NATO și împărtășesc totuși speranța că va trebui ca la un moment dat să se găsească o formulă care să fie acceptabilă. Acum doi ani, America nu era dispusă să accepte Frontul de Eliberare. Acum ei spun "sîntem gata să-l acceptăm ca interlocutor, însă împreună cu celelalte forțe politice." După cîte știm, Vietnamul de Nord este gata să discute despre pace cu Vietnamul de Sud în momentul în care Vietnamul de Sud va fi reprezentat de Frontul de Eliberare Națională. Aceasta înseamnă că vorbesc cu ei înșiși. Este ca și cum domnul Luns ar vorbi cu domnul Luns. Ceea ce este cert este că Vietnamul de Nord este atît de sigur de obținerea unei victorii finale încît nu este gata să discute despre pace. Cred acest lucru deoarece am vorbit despre bombardamente cu U Thant care s-a opus din răspuseri bombardamentelor. Nici U Thant nu poate da vreo indicație că Vietnamul de Nord ar fi dispus să se așeze la masa tratativelor îndată ce aceste bombardamente ar înceta.

Ați vorbit despre marile țări și despre micile țări. Aveți dreptate că noi trebuie să fim prin natura lucrurilor mult mai înțelepți decît marile țări. Însă cred că americanii nu-și pot permite să părăsească Vietnamul de Sud spunînd "Descurcați-vă cum puteți", de aceea trebuie să se găsească o formulă care să permită americanilor să se retragă într-un mod onorabil, fără să fie umiliți, și aceasta este cea mai mare dificultate.

Dean Rusk, pe care îl cunosc foarte bine, McNamara, care este unul dintre "șoimi", sînt în fond foarte nefericiți de acest război. Americanii folosesc mijloace materiale de necrezut. Ei cheltuiesc mult mai mult chiar decît în războiul din Coreea.

Tov. Ion Gheorghe Maurer

Permiteți-mi să vă pun o întrebare. De ce credeți că americanii sînt rezonabili cînd spun că problema vietnameză trebuie să fie rezolvată în condițiile asigurării scartei Cambodgiei, Laosului etc.

Bl. Joseph Luns

Decarece ei se tem că dacă problema vietnameză va fi rezolvată în condițiile pierderii prestigiului american, nimeni nu va mai putea crede în tratatele pe care le-au încheiat cu americanii și că într-o zi sau alta va apare un nou front de eliberare. Aceasta este, cred, diferența. Războaiele de eliberare națională sînt considerate ca un mijloc admisibil, pe cînd în fapt sînt niște conflicte în care și țările terțe joacă un rol. Nimeni nu va putea nega că și China și Rusia ajută Vietnamul de Nord. Unii consideră că din momentul în care afirmă că este un război de eliberare națională, nimeni nu mai poate obiecta la aceasta și cred că aceste mijloace pot fi folosite pe scară mai largă. În cazul Tailandei, poporul este destul de fericit sub regimul actual. Ambasadorul nostru a fost la post în Tailanda și poate confirma că dacă vor fi lăsate în pace, aceste țări vor fi destul de liniștite. În momentul în care se va vedea că sistemul care a reușit în Vietnam va putea fi folosit și în alte țări, nimeni nu va mai avea încredere în tratatele cu Americanii. Va fi foarte greu pentru americani după ce se vor fi retras.

Tov. Ion Gheorghe Maurer

Permiteți-mi să pun o altă întrebare. Credeți că Johnson este sincer cînd spune că este gata să părăsească Vietnamul de Sud cu condiția ca să existe asigurarea că Vietnamul de Sud ar fi în stare să aleagă în deplină libertate regimul care îi convine? Cum se explică atunci faptul că tot americanii sînt aceia care afirmă că nu numai scarta Vietnamului se joacă în Vietnamul de Sud, ci scarta Asiei întregi? Dacă așa stau lucrurile, înseamnă că Johnson nu dorește sincer să părăsească Vietnamul de Sud.

Dvs. sînteți prietenul americanilor, eu sînt prietenul sud-vietnamezilor. În același timp eu caut prietenia americanilor și încerc să fac tot posibilul pentru aceasta, deoarece sînt convins că este folositor pentru întreaga omenire, însă dacă americanii consideră că pot în Vietnamul de Sud sau în altă parte să hotărască asupra regimului politic al țărilor sau al popoarelor respective, ei bine, americanii greșesc.

Dl. Joseph Luns

Eu cred că dacă puneți problema astfel, aveți perfectă dreptate. Pot s-o pun și eu astfel.

Tov. Ion Gheorghe Maurer

Trebuie văzut dacă ceea ce dorim este conform cu dezvoltarea obiectivă a forțelor sociale și aș vrea să insist asupra acestui lucru, deoarece în ultimă analiză aș dori să dau un aspect practic acestei conversații. Am discutat mult cu vietnamezii, îi cunosc și vă închipuiți că aceste discuții au avut ecou. Eu sînt convins că dacă vietnamezii ar avea certitudinea că poporul din Vietnamul de Sud ar putea hotări în mod liber soarta sa și că americanii nu vor încerca să împiedice cu forța această libertate de a-și manifesta voința a poporului sud-vietnez, cred că în această situație vietnamezii ar fi dispuși să discute.

Dl. Joseph Luns

Aceasta este o veste bună, domnule președinte, dacă acest lucru se dovedește exact.

Tov. Ion Gheorghe Maurer

V-am spus numai ceea ce cred eu personal. Dar am ajuns la această concluzie că totul depinde de americani. Desigur, dacă americanii gîndesc că jucînd această carte a Vietnamului de Sud, ei joacă de fapt partida întregii Asii, în acest caz nu este nimic de făcut.

Dl. Joseph Luns

Cred că evoluția gîndirii americane și voința americanilor de a duce tratative este un indiciu destul de favorabil. Acum 2-3 ani situația era cu totul diferită. Acum sînt 400.000 americani în Vietnam. Acesta este un mare efort. Vor spori impozitele, costul vieții, inflația se va declanșa și America suferă de pe urma acestui război, ca de altfel și poporul vietnez. Ceea

- 10 -

ce cred eu că ar fi o condiție necesară este un început de încredere reciprocă.

Tov. Ion Gheorghe Maurer

Acest lucru este greu de realizat. Eu cred - și acesta este un punct de vedere cu totul personal - că vietnamezii sînt convinși că pot din punct de vedere militar să cîștige. După părerea mea în acest mod de a gîndi lucrurile există o greșală. Eu nu cred că ei sînt capabili să cîștige o victorie militară asupra americanilor. Însă dat fiind modul cum se duce acest război, el promite să facă încă multe victime, timp de mulți ani de acum înainte și americanii vor fi obligați să cheltuiască și mai mulți bani decît pînă acum, vor pierde și mai mulți oameni decît în momentul de față, fără ca acest război să poată fi terminat prin mijloace militare.

Dl. Joseph Luns

În această privință aveți dreptate. De altfel și americanii sînt împărțiți. Există un grup de militari care este cu totul de părerea Dvs., care trage concluzii destul de îngrijorătoare pe care guvernul nu pare să le împărtășească și alt punct de vedere care este susținut de Johnson.

Tov. Ion Gheorghe Maurer

Vă spun un lucru. Dacă războiul se extinde, atunci șansele militare ale americanilor nu vor crește, ci vor scădea. Dacă există o posibilitate de a termina prin mijloace militare războiul, trebuie ca războiul să fie limitat în Vietnamul de Sud, însă această posibilitate nu există în mod rezonabil.

Dl. Joseph Luns

Am întrebât pe americani de ce nu construiesc o linie pe paralela 17 pentru a tăia Vietnamul de Nord de Vietnamul de Sud și mi-au spus că nu pot face acest lucru.

Tov. Ion Gheorghe Maurer

Nu există mijloace. Cunosc această situație și este imposibil pentru americani să taie țara în două. Dacă escalada va continua și dacă războiul se va declanșa în Vietnamul de Nord, în China, atunci aceasta va fi o mlaștină în care se vor împotmoli cu desăvîrșire deoarece, deși puterea ofensivă a Chinei, adică forța de a ataca în afară de frontierele sale

- 11 -

este după părerea mea nulă, în interior puterea ei este imensă, totul va dispărea în fața invadatorilor.

Dl. Joseph Luns

Ne face să ne gândim la atacul lui Napoleon sau al germanilor în Rusia.

Domnule președinte, am ascultat cu mult interes ideile expuse de Dvs. și dacă îmi îngăduiți, îmi voi permite să expun atît colegilor mei din guvern cît și altor oameni politici punctul dvs. de vedere.

Tov. Ion Gheorghe Maurer

Faceți acest lucru deoarece cred că și dv. și noi servim cauza păcii.

Dl. Joseph Luns

Problema vietnameză ocupă toată gândirea americană. În cadrul ultimei reuniuni a Consiliului ministerial al NATO, D. Rusk n-a vorbit despre poziția franceză sau poziția germană față de NATO și problemele europene, n-a vorbit decît despre Vietnam.

Oamenii de stat americani sînt extrem de sensibili față de această problemă. Să vă dau un exemplu. În parlamentul olandez a fost prezentată o moțiune a socialiștilor care cerea americanilor să înceteze bombardamentele în Vietnamul de Nord. Americanii s-au dovedit foarte îngrijorați de eventualitatea adoptării acestei rezoluții redactată în termeni duri față de ei. Pentru a împiedica această moțiune, am făcut o declarație extrem de puternică. Am arătat că guvernul olandez este foarte preocupat, ca și deputații care propuneau moțiunea, de bombardamentele din Vietnamul de Nord și am promis că voi face tot posibilul pentru a explica guvernului american ceea ce guvernul olandez gîndește despre această situație. Însă votarea moțiunii socialiste ar fi mers mai departe decît intenția celor care au propus-o, deoarece, în fond, poporul olandez nu are sentimente anti-americane. Partidul catolic, ca și liberalii și partidele de dreapta au votat împotriva moțiunii și camera a adoptat o moțiune mai moderată care cerea guvernului să facă tot posibilul pentru a contribui la rezolvarea situației.

- 12 -

V-am dat acest exemplu, pentru a vedea că și în țara noastră există o mare preocupare față de problema vietnameză. Vă sînt foarte recunoscător că ați binevoit să vă expuneți punctul Dvs. de vedere.

Tov. Ion Gheorghe Maurer

Sper că vom mai avea ocazia să ne revedem și să discutăm problemele de interes reciproc.

VM 2 ex.

[...]

Mr. Joseph Luns: For us the big problems consist, in the first place, of the German problem. We are also preoccupied, like the entire world, with the problem of the war in Vietnam.

□ In the German problem, I have the impression that the current German government, which I think is a government of short duration, given the relations between the Socialists and Christian-Democrats, will make efforts for establishing better relations with the countries of Eastern Europe and will not place in the forefront, to the same degree, the problem of German unification. We believe that the unification will come at the end of a long road. Mr. Kiesinger, whom I saw in Bonn, repeated to me that he hopes to establish relations with the eastern countries. The German problem must also be seen through the prism of the relations with France and I have the impression that the discussions that will take place in Bonn in several days between French and German political figures will not be too easy. What France desires to obtain is that the links between the United States and the F. R. G. should be much less close and if France will insist that Germany follows French policy in all of its aspects, I do not know if the rapprochement that we salute and hope for will take place in the near future.

□ Regarding our relations with Russia, they could not develop to the degree of their possibilities so long as there is war in Vietnam.

□ I have the impression that the Vietnamese problem could be resolved, if the Americans would have the guarantee that after a sort of disengagement in Vietnam, the same history will not occur also in Thailand, for example, because they fear that once the war in Vietnam is terminated they will be obligated to fight in other places as well, for example in Thailand. The Americans maintain that the neutral countries of Asia, which publicly rise against the American aggressions in Vietnam, privately beg the Americans not to cede. I am thinking, for instance, of Burma. And then when the Americans ask them "why don't you say that out loud," they say: "We cannot, because we would suffer unpleasantness."

Cde. Ion Gheorghe Maurer: Mr. Minister, from this succinct presentation of your ideas it is clear that there are many common points between your manner of considering things and our own way of thinking.

□ Broaching the Vietnam problem, we must recognize from the start that it is a very complex issue. Nevertheless, any problem must be analyzed in the framework of objective conditions. It is true that the Americans can find themselves in a similar situation in other countries of Asia as well and if this happens in the same objective conditions as in the case of Vietnam, I believe that the Americans could do nothing in order to avoid it. Regarding South Vietnam, in my opinion it is evident that both the regime in Saigon that the Americans support as well as the presence of American troops are the only things that all of the inhabitants of South Vietnam wish to see terminated.

Mr. Joseph Luns: There is, in truth, a great saturation.

Cde. Ion Gheorghe Maurer: More than saturation, a great hatred against the Americans in South Vietnam (I am speaking of the majority of the population) and, likewise, a personal hatred against the regime of General Ky. I cannot tell you whether South Vietnam desires communism or something else. I have spoken with many persons who know well the situation there. They consider that the sympathy of the South Vietnamese population for the unification of the country under the current regime in North Vietnam is very powerful. One thing about which I am certain and which I believe cannot be contested is, however, that not even 5% of the population of South Vietnam desires the American presence and the presence of General Ky at the head of government. Under these circumstances, there is only one intelligent thing to be done by the Americans in order to put an end to this unfortunate state of affairs, and that is to leave Vietnam, to let the population decide for itself its destiny.

If things happen in the same manner in other countries of Asia, I believe that the same solution will be imposed, because in the final analysis, no one has the possibility through treaty or through other means, or through the simple will of some to impede a people to do what it desires or what it believes is the best for its destiny. The fear of the United States to see a repetition of things in Thailand or in other places may be real; it is possible that the political regime that currently rules in Thailand might not benefit from the support of its people. It is very possible that the support the Americans accord this regime would not be sufficient in order to counterbalance the efforts that the people make to overthrow it. It is a contest that in terms of peaceful struggle, of influence, could be accepted, but which is inconceivable when it is transformed into armed conflict.

In the final analysis, peaceful coexistence means that I, as a communist, could say that your regime is not the best, just as the same peaceful coexistence implies that you, who are not a communist, could say to your fellow citizens that the greatest misfortune is the coming to power of the communists. This sort of thing cannot be stopped and it will not stop. However, to transform this struggle, which in the final analysis opposes ideas, influences, and possibilities to influence public opinion - and I assure you that the Americans do not spare themselves the means for influencing public opinion to support a certain regime - into an attempt to support a certain state of affairs through the force of arms, in the final analysis is not at all intelligent, because it is not possible.

A long time ago I reached the conviction that it is impossible to export Bolshevism at the tip of a bayonet. This Lenin said. There are people who have not understood this, however we have had the possibility to verify through experience that communism is a not an export good, especially when the means of its transportation are cannons and weapons.

The same thing is true regarding the maintenance of any other regime. The struggle, the sacrifices, and the efforts that the Americans make in the current moment in Vietnam are absolutely futile. This will not lead to any result other than the acceleration of the process of rallying all of South Vietnam to North Vietnam and of accelerating this process in Asia. What the Americans want to block through this war they do nothing other than accelerate. This is the result of the policies that they conduct. In any case, we will see.

□ For that reason, for the relations between the two camps, to use that formula, the war in Vietnam represents something that to a certain degree impedes things. And in Europe we must nonetheless try to remedy this situation.

□ It is an old idea of mine that the small countries have a large role to play from this point of view. A very large role. I will speak plainly. When you are powerful, you can permit yourself the luxury of sometimes being occasionally lacking in intelligence. When you are small and weak, however, you do not have the possibility to do this. You must be intelligent, because if you are not intelligent and prudent then you will pay, and you will pay dearly. Because of this, to a very great degree, the future of humanity will be dictated and decided by the intelligence and the spirit of decisiveness that the small countries will show, because they will be the ones who find the most supple and most reasonable modalities, since they have not the force to impose them, while the others can take recourse to force. From this perspective, their actions of coming together, independent of political systems, is in the interest of each and every people and each and every country, including the large ones. It is therefore in the benefit of everyone to close ranks, to see each other more frequently, to discuss, and to try to find together what commonalities exist, what is possible to do in the world, in order to clarify a little the atmosphere that is sometimes unbreathable. This will be the result. I cannot tell you if I, who am somewhat older, or you, will see this, but in any case someone will see it.

Mr. Joseph Luns: Mr. President, in what you say about Vietnam there is much truth. It is true that the presence of the Americans is unpopular in South Vietnam. In my opinion, the Americans have committed a mistake. They believed that the fact that South Vietnam became independent and that America concluded a treaty of mutual assistance with it would weaken in the eyes of the local population the unpleasant impression of the presence of foreign troops. I am, of course, on good terms with the

Americans, however, I believe that the French troops were less unpopular than the Americans, because the French used more Asians.

□I had an interview with President Johnson that was programmed for 20 minutes, but which lasted an hour and some, in which he spoke for an hour about the Vietnamese problem. This obsesses him, because please believe me, this president of the United States is one of the least interested of all the American presidents in foreign policy issues. He repeated this to me. America is ready to recognize a free election and the regime that the Vietnamese people want to have. Only what America desires is that any agreement regarding Vietnam to be elaborated around a round table and should give the guarantee of free elections for the Vietnamese people.

□The bombing that the Americans carry out in the North have provoked everywhere, including in The Netherlands, numerous protests. On the other hand, however, the Americans have given me a list of functionaries and particularly South Vietnamese who have been assassinated by terrorists. The figure is 11,000 persons, which is impressive when compared to those approximately 800 dead among the civilian population because of the bombing in the north. I believe that both one side and the other exaggerate when presenting the respective case. In my opinion North Vietnam would do better not to reject the negotiation proposals made by the neutral countries and I think that it would be good to give indications that it wants to discuss, because at the moment that North Vietnam shows that it wants to discuss, public opinion will be much more favorable to it. The first sign of good will would be received everywhere with very great satisfaction. This is also another argument that plays in the favor of the Americans.

□Mr. D. Rusk said in the last NATO reunion: "Do you believe that if the Americans did not honor their obligation towards South Vietnam, towards Thailand and the other [Asian] countries, that it could honor its obligations towards the European countries? We cannot be prostitutes in Asia and proper ladies in Europe." In any case the problem is truly complex, just as you have shown and I gave the example of Burma, which is a neutral country. Likewise, what Malaysia, Thailand, the Philippines and even Cambodia say in public is not what they think. The mentality of the Asians is not the mentality of the Romanians or of the Dutch. We have had this experience for more than three centuries and we know the mentality of the Asians. That does not stop me from agreeing with you that an end must be put to this war. I will tell you frankly, I believe the Americans would be ready to withdraw from Vietnam if they had some indications that they would not have to repeat the same military experience in the other countries, because Vietnam, Thailand and Malaysia constitute the key to the Extreme Orient and it is a fact that before the war there was a French presence, Dutch presence and English presence there, which all have since disappeared. In 1963, under powerful American pressure, we abandoned New Guinea and we accorded the right of self-determination to this people. Later, President Kennedy made appeal to Dutch support in Vietnam. He told me: you are a rich country, you have a certain experience, you have the means, why not help us who, in fact, conduct your war. Our answer was that it was inconceivable that after we renounced the use of force in the Extreme Orient we should send a battalion to intervene in the Vietnamese war.

□I assure you, Mr. President, that we also follow this problem, which worries us just as it does you. It is discussed in the United Nations and in NATO and, nonetheless, I share the hope that at the given moment an acceptable formula must and will be found. Two years ago, America was not disposed to accept the Liberation Front. Now they say "we are ready to accept it as an interlocutor together, however, with the other political forces." From what I know, North Vietnam is ready to discuss about peace in South Vietnam the moment that South Vietnam will be represented by the National Liberation Front. This means that they are speaking with themselves. It is as if Mr. Luns would speak with Mr. Luns. What is certain is that North Vietnam is so sure of obtaining a final victory that it is not ready to discuss about peace. I believe this because I spoke about the bombing with U Thant, who has adamantly opposed the bombing. Not even U Thant can give any indication that North Vietnam would be disposed to sit at the negotiation table once this bombing ceased.

□You spoke about large countries and about small countries. You are right that we must be by the nature of things much more wise than large countries. However, I

believe that the Americans cannot allow themselves to abandon South Vietnam saying: "You're on your own." Given that a formula must be found that would allow the Americans to withdraw in an honorable way, without being humiliated, and that is the greatest difficulty. Dean Rusk, whom I know very well, McNamara, who is one of the "hawks," are basically very unhappy with this war. The Americans use incredible material means. They spend much, much more than even during the Korean War.

Cde. Ion Gheorghe Maurer: Permit me to put a question. Why do you believe that the Americans are reasonable when they say that the Vietnamese problem must be resolved in conditions of assuring the destiny of Cambodia, Laos, etc.

Mr. Joseph Luns: Because they fear that if the Vietnamese problem will be resolved in circumstances in which American prestige is lost, no one could believe in the treaties that they have concluded with the Americans and that one day or another a new liberation front would appear. This, I believe, is the difference. Wars of national liberation are considered an admissible means, when in fact there are some conflicts in which third countries also play a role. No one could deny that both China and Russian assist North Vietnam. Some consider that at the moment in which it affirmed that it is a war of national liberation, no one can continue to object to it and I think that this means can be used on a larger scale. In the case of Thailand, the people are happy enough with the current regime. Our ambassador was on post in Thailand and can confirm that if they will be left in peace, this country will be quiet enough. Once it will be seen that the system that succeeded in Vietnam could be used in other countries as well, no one will have faith in the treaties with the Americans. It will be very difficult for the Americans after they withdraw.

Cde. Ion Gheorghe Maurer: Permit me to raise another question. Do you believe that Johnson is sincere when he says that he is ready to leave South Vietnam with the condition that there is the assurance that South Vietnam would be capable of choosing in complete liberty the regime it desires? How then can the fact be explained that the Americans are also the ones who affirm that not only the fate of Vietnam is at stake in South Vietnam, but the fate of all Asia? If that is the case, it means that Johnson does not sincerely desire to leave South Vietnam.

□ You are a friend of the Americans. I am a friend of the South Vietnamese. At the same time I seek the friendship of the Americans and I try to do everything possible to gain it, because I am convinced that it is useful for all of mankind. However, if the Americans consider that in South Vietnam or in other places, that they can decide the political regime of those countries or of the respective peoples, then the Americans are mistaken.

Mr. Joseph Luns: I think that if you put the problem that way, you are perfectly right. I can also put it that way.

Cde. Ion Gheorghe Maurer: It must be seen whether what we desire conforms to the objective development of social forces and I would like to insist up on this because, in the final analysis, I would like to give a practical aspect to these conversations. I have discussed much with the Vietnamese. I know them and you can imagine that these discussions have had an echo. I am convinced that if the Vietnamese would be certain that the people of South Vietnam could freely decide their destiny and that the Americans would not try to forcefully obstruct this freedom to manifest the will of the people of South Vietnam, I believe that in this situation the Vietnamese would be open to discussions.

Mr. Joseph Luns: That is good news, Mr. President, if it proves accurate.

Cde. Ion Gheorghe Maurer: I told you that it is what I believe personally. But I have reached the conclusion that everything depends upon the Americans. Of course, if the Americans think that by playing the South Vietnam card they are in fact playing a

hand for all of Asia then in that case there is nothing to be done.

Mr. Joseph Luns: I think that the evolution of American thinking and of the will of the Americans to conduct negotiations is a favorable indication. Only 2-3 years ago the situation was totally different. Now there are 400,000 Americans in Vietnam. That is a great effort. It will increase taxes, the cost of living and unleash inflation and American suffers as a result of this war, as, on the other hand, do the Vietnamese people. What I think would be a necessary condition is a beginning of mutual trust.

Cde. Ion Gheorghe Maurer: That is something hard to realize. I believe - and this is a completely personal point of view - that the Vietnamese are convinced they can win militarily. In my opinion there is a mistake in this manner of thinking. I do not believe that they are capable of winning a conclusive military victory against the Americans. However, giving the way in which this war is conducted, it promises to make still many more victims, over many more years and the Americans will be obliged to spend much more money than they have up until now, and they will lose many more men than at present, without being able to terminate this war through military means.

Mr. Joseph Luns: In this regard you are right. Because of this the Americans are also divided. There is a group of [American] military leaders who are completely of your opinion, who draw worrying conclusions that the government does not seem to share and another point of view supported by Johnson.

Cde. Ion Gheorghe Maurer: I will tell you something. If this war is extended, then the military chances of the Americans will not increase, they will drop. If there is a possibility of ending the war through military means, the war must be limited to South Vietnam. However, this possibility does not exist in any reasonable way.

Mr. Joseph Luns: I asked the Americans why they do not construct a 17th Parallel in order to cut North Vietnam from South Vietnam and they told me they could not do it.

Cde. Ion Gheorghe Maurer: The means do not exist. I know the situation and it is impossible for the Americans to cut the country in two. If the escalations will continue and if war is launched in North Vietnam, in China, then it will become a swamp in which they will be completely mired because, although the offensive power of China, meaning the force capable of attacking beyond its frontiers, is in my opinion null, inside of the country its power is immense and all [internal divisions] will disappear when facing the invaders.

Mr. Joseph Luns: We are reminded of Napoleon's attack or that of the Germans in Russia.

□Mr. President, I have listened with great interest to the ideas you have expressed and with your indulgence, permit me to present your point of view both to my colleagues in government as well as to other political figures.

Cde. Ion Gheorghe Maurer: Do so because I believe that you and we are serving the cause of peace.

Mr. Joseph Luns: The Vietnamese problem occupies all of American thinking. At the last reunion of the Council of Ministers of NATO, D. Rusk did not speak about the French position or the German position towards NATO and European problems, he spoke of nothing else but Vietnam.

□American statesmen are extremely sensitive regarding this problem. I will give you an example. In the Dutch parliament a motion of the socialists was presented that requested the Americans to cease bombing North Vietnam. The Americans proved

very worried about the eventuality that this resolution, edited in very harsh terms towards them, would be adopted. In order to block this motion, we gave an extremely powerful declaration. We explained that the Dutch government is very preoccupied, just like the deputies that proposed the motion, about the bombing of North Vietnam and we promised to do everything possible in order to explain to the American government what the Dutch government thinks about this situation. However, the voting of the socialist motion would have gone further than the intention of those who proposed it because, basically, the Dutch people are not anti-American. The Catholic Party, as well as the Liberals and the parties of the right voted against the motion and the house adopted a more moderate resolution that requested the government to do everything possible in order to contribute to the resolution of the situation.

□I give you this example in order that you can see that in our country there also is a great preoccupation with the Vietnamese problem. I have very grateful for your goodwill in presenting your point of view.

Cde. Ion Gheorghe Maurer: I hope that we will have further occasion to meet and discuss issues of common interest.

VM 2 ex.